

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Abonementa za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 30. junija 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 77.

Javna plenarna seja

Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

V sredo dopoldne se je vršila v sejni dvorani javna plenarna seja Zbornice TOI. Na predsedstvenem odru sedijo predsednik g. I. Jelačin, njemu ob levi gen. tajnik g. dr. Fr. Windischer, na desni pa podpredsedniki gg. Ogrin, Leop. Bruderman, Drag. Hribar in načelnik ministrstva dr. R. Marn.

Sejo je otvoril ter vodil zbornični predsednik g. I. Jelačin ml. Pred prehodom na dnevni red se je spomnil umrlega zborničnega člana dr. Radoslava Pipuša. Pokojni je bil izvrsten sin svojega naroda, neutrudljiv naroden delavec in moder gospodar. Navzoči so počastili spomin umrlega stem, da so se dvignili s sedežev.

Kot namestnik umrlega dr. Pipuša je bil poklican v Zbornico g. ing. Dračar iz Maribora. Zbornična člana g. Ivan Mesarič in Josip Kokol sta radi boleznj odložila svoja mandata. Na njuni mesti prideta v zbornico g. Jernej Golčer, sodar v Celju, in g. Štefan Litrop, čevljar v Turnišču.

Predsednikovo poročilo.

Predsednik g. Ivan Jelačin ml. je nato podal izčrpno poročilo o delovanju zbornice in o njenih prizadevanjih zaboljšanje gospodarskega položaja. Poročilo, ki nam kaže, kako ogromno delo vrši Zbornica, priobčimo v prihodnji številki.

Ob koncu poročila se obrača g. predsednik na vse merodajne faktorje, predvsem pa na oblastna odbora, naj podpirajo delo in stremljenje Zbornice. Pozdravi načelnika ministrstva trgovine in industrije g. dr. Rudolfa Marna in predlaga naj se odstopivšima članoma g. Josipu Kokolu in g. Matiji Mesariču izreče pismena zahvala, kar se je sprejelo.

Predsednikovo poročilo so vsi navzoči vzeli z velikim odobravanjem na znanje.

G. Josip Rebek je podal izjavo, v kateri izraža obžalovanje nad krvavim zločinom v narodni skupščini. V interesu gospodarstva je, da se slična dejanja pod nobenim pogojem ne smejo več ponoviti.

Predsednik g. Ivan Jelačin je odgovoril, da itak vsak kulturen človek kar najstrožje obsoja krvavi čin v narodni skupščini, pa naj si je bil premišljen ali pa osebni čin posameznika. Nato se je prešlo na dnevni red.

Nov poslovnik Zbornice.

G. Ivan Avsenek je poročal o načrtu novega zborničnega poslovnika. Sedanji poslovnik datira iz l. 1868 in je popolnoma zastarel. Ta načrt je izdelal poseben odbor. Predvsem so vpoštevali avtonomijo posameznih odsekov. Za zbornično razsodišče se bo izdelal poseben poslovnik.

V debati sta se oglasila gg. Krejčič in Rebek in po zaključeni debati je bil poslovnik soglasno sprejet.

Zbornični član g. Rebek izjavlja, da se pač strinja s poslovníkom, vendar pa želi, da se izvršijo nekatere spremembe. Zahteval je, da se število članov, ki je potrebno za predložitev nujnih predlogov, zniža od 12 na 6, tako da bi lahko ena tretjina članov vsakega odseka stavila nujne predloge.

Predsednik g. Jelačin je pojasnil, da je visoko število podpisov za nujne predloge že zaradi tega potrebno, da se preveč ne nakopičijo nujni predlogi ter s tem po nepotrebnem ne zavleče gladko in dobro poslovanje. Noče pa delati nobenih težkoč in je eventuelno za to, da se zniža število na osem.

G. Avsenek odgovarja g. Rebeku in pravi, da je bil poslovnik v odseku sprejet soglasno. Pred plenarnim zbornice spadajo le skupne stvari. Število za podpise nujnih predlogov se je pa določilo le radi tega, da se ne zabarikadira celo zborovanje z nujnimi predlogi.

Končno so se zedinili na osem podpisov in je bil poslovnik soglasno sprejet.

Državni monopol.

Zbornični konzulent g. Žagar je nato poročal o drž. monopolih in je v svojem referatu v glavnem izjavil:

Nasha monopolna uprava povzroča trgovini mnogo težkoč in sitnosti, v zadnjem času zlasti glede prodaje soli in vžigalic. V splošnem gre zahteva slovenskih gospodarskih krogov za tem, da se monopolna pravica glede vsakdanjih potrebščin, zlasti glede soli in vžigalic omeji samo na uvoz, izvoz in produkcijo. Ukine pa naj se monopol prodaje in ukinejo zakupi veleprodaje soli in vžigalic ter pooblaščen maloprodaja soli. Zbornični interesenti želijo: 1. da se zniža monopolna taksa na vžigalice v okvirju sedanje prodajne cene vsaj toliko, da bo znašal skupni dobiček v prodaji na debelo in drobno vsaj 10 par pri škatljici; 2. da se opusti zakup veleprodaje vžigalic in soli in da se oddaja to blago v promet potom državnih skladišč, odnosno potom tovarn vžigalic; 3. da se ustanovi državno monopolsko skladišče v Mariboru; 4. da se prodaja soli na drobno preuredi v prosto obrt in se cene prepustijo prosti konkurenci; 5. da se opusti uvažanje manjvredne morske soli in da se naj uvažata mineralna sol predvsem iz avstrijskih solarn; 6. da se dovoli prosta prodaja luksuznega cigaretnega papirja ter uvoz in izdelovanje stročnic; 7. da se zviša provizija trafikantov od 4 na 8%.

Izčrpno je nato poročal o

vprašanju preskrbe Slovenije s soljo zbornični član g. Fran Čeh. O tem predmetu priobčimo daljše poročilo v eni prihodnjih številki.

O vprašanju

izenačenja državnih trošarin

je poročal zbornični konzulent g. F. Žagar: Finančna uprava je izdelala nov predlog zakona o državnih trošarinah. O predlogu se je vršila v zbornici anketa interesentov, ki so za popolnitev stavili mnogobrojne izpreminjevalne predloge tako glede trošarinske tarife same, kakor glede trošarinske kontrole. Zbornica je te predloge upoštevala v svoji izjavi in prosila Generalno direkcijo davkov, da jih upošteva, da bo tako nov zakon o državnih trošarinah v vsakem oziru vstregel potrebam gospodarstva in da bo izvršljiv brez posebnih neprilic, ovir in veksacij.

O načrtu novega konkurnega zakona je poročal g. dr. I. Prétar. Predlagal je k temu načrtu več izpremi-

njevalnih predlogov in korektur, kakor so jih že predčasom sprejeli na tozadevni anketi.

O vprašanju potovanja in detajlnega krošnjarenja

je poročal zbornični tajnik g. dr. I. Pless. Od vsepovsod prihajajo namreč tožbe o detajlnem prodajanju trgovskih potnikov. Zbornica je radi tega ponovno intervenirala pri obrtnih oblastih, pa tudi pri drugih zbornicah, deloma z uspehom. Krošnjarev prihaja vedno več v deželo in vsi dosedanja koraki merodajnih faktorjev so malo pomagali. Zbornica je sklenila, da bo z vso odločnostjo nastopila proti tej neprimerni konkurenci, ki jo delajo detajlni potniki in pa krošnjariji ter da bo predložila gg. vel. županoma v tem oziru konkretne predloge.

O novi uredbi za nabavljalne zadruge državnih nameščencev

je poročal zbornični član g. S. Florjaničič. Na njegov predlog so sklenili, da zbornica intervenira, da te zadruge ne bodo prodajale blaga tudi nečlanom.

O vprašanju odpiranja in zapiranja trgovin in o delovnem času

je poročal zbornični tajnik g. dr. I. Pless in se je njegovo poročilo vzelo z odobravanjem na znanje.

Zavod za pospeševanje obrti.

Zbornični podpredsed. g. Ogrin je poročal o ustanovitvi »Zavoda za pospeševanje obrti«. Zbornica je v to svrhu v svojem proračunu že določila znesek 100.000 dinarjev.

Zbornični član g. Rebek je hotel imeti nekaj informacij, ki mu jih je dal g. predsednik, nakar so predlog g. podpredsednika soglasno sprejeli.

V kuratorij odbora so bili izvoljeni sledeči zbornični člani: Iz obrtnega odseka: gg. Ogrin, Rebek, Ložar in Hohnjec; iz industrijskega odseka: gg. inž. Remec in Krejčič; iz trgovskega odseka pa gg. Jelačin in Sušnik.

Samostojni predlogi.

Zbornični člani so vložili več samostojnih predlogov, ki so bili deloma sprejeti, deloma pa odkazani odsekom.

Zbornični član g. Rebek je predlagal, naj se kolikor mogoče podpira rezbarstvo. Razentega je v svojem drugem predlogu zahteval, naj se zviša vrednost imetja, ki se ne sme zadržati na 3000 dinarjev.

Zbornični član g. inž. Remec pravi, da so vizumi še vedno velika ovira in je zahteval, naj se predpiše glede potnih listov kolikor mogoče olajšajo.

Zbornični član g. Vrečar je v svojem predlogu izrekel željo, naj zbornica intervenira radi poenostavljenja davčne prakse, predvsem glede predpisov o davku na prejemke uslužbencev. Njegov predlog je bil soglasno sprejet.

Zbornični član g. Spaniček je vložil nujni predlog, da se naj omeji prodaja mineralnih vod po krošnjariji.

Zbornični član g. Zavodnik je predlagal, naj zbornica intervenira, da se odpravi carina na uvoz strojev za obdelavo lesa.

Zbornični član g. Plut je v svojem nujnem predlogu izrekel željo, da se izboljšajo železniške zveze z

Belokrajino ter deloma izpremeni vozni red.

Zbornični član g. dr. Crobath je predlagal z ozirom na to, da se v Kranju z neverjetno hitrostjo razvija tekstilna industrija, ustanovitev tekstilne šole v Kranju, da se na ta način vzgoji dovolj domačega naraščaja. V drugem svojem nujnem predlogu je predlagal g. dr. Crobath več izprememb k noveli o pokojninskem zavarovanju. Ta predlog je bil odkazan trgovskemu in industrijskemu odseku.

Zbornični član g. Kržišnik je v svojem nujnem predlogu zahteval izboljšanje telefonske zveze med Rajhenburgom in Ljubljano ter med Rajhenburgom in Zagrebom. Ravnotako naj se tudi uredi železniška zveza.

Podpredsednik g. Ogrin je predlagal ustanovitev zborničnega razsodišča.

Nato se je predsednik g. Jelačin zahvalil vsem članom ter ob trinajsti uri zaključil plenarno sejo.

Preskrba Slovenije s soljo.

V plenarni seji Zbornice TOI je poročal član g. Fran Čeh o gornjem predmetu in je z ozirom na to, da je monopolna uprava na vse oddelke in sreske uprave finančne kontrole naslovila odlok, v katerem organom finančne kontrole naroča, da morajo vsi prodajalci soli vse količine soli, katere imajo na zalogi, razprodati sol iz sedanje zaloge po 1. juniju t. l., jo morajo prodajati po določeni monopolni ceni, ako dobijo za maloprodajo soli potrebno dovoljenje, sicer se jim odvzame vso zalogo soli, stavi glede maloprodaje soli sledeči samostojni predlog:

»Pravilnik za maloprodajo soli do danes ni bil oficijelno objavljen. Večina trgovcev, ki reflektira na maloprodajo, niti ne ve, kje naj vložijo prošnje za dovoljenje maloprodaje in pod katerimi pogoji se ta dovoljenja izdajajo. Po privatnih informacijah je monopolna uprava nekaj pravilnik že izdelala, ni ga pa še objavila. Po pravilniku, ki so ga dobili posamezni podzakupniki od zakupnika veleprodaje soli v prepisu, je treba prošnji za maloprodajo soli priložiti še sledeča potrdila:

1. potrdilo o plačanem davku za ves pretekli čas in za tekoče tromesečje; 2. potrdilo pristojne finančne oblasti, da prosilec ni bil obsojen radi tihotapstva in da radi tihotapstva tudi ni v preiskavi;

3. overjeni prepis oglasa o protokolaciji firme ali obrtnega lista.

Trgovci, ki reflektirajo na maloprodajo soli, si teh dokumentov ne bodo mogli pribaviti tako pravočasno, da bi si mogli izposlovati dovoljenje za maloprodajo še pred dnem 1. julija t. l. Vzrok, da je to nemogoče, je monopolna uprava sama, ki ni skrbela za najširšo publikacijo novega pravilnika, tako da je večina trgovcev bila do zadnjih dni neorijentirana, kje naj vložijo prošnjo in kakšne dokumente naj prošnji priloži.

Da se obvaruje trgovstvo občutne škode predlagam, naj se Zbornica na merodajnih mestih zavzame za to, da se sol ne bo odvezala trgovcem, ki dne 1. julija t. l. še ne bodo imeli dovoljenja za maloprodajo, ampak naj se ta rok podaljša najmanj za en mesec, da bodo vsi trgovci, ki reflektirajo na maloprodajo, v položaju si pribaviti za to potrebno dovoljenje. Predlog je bil soglasno sprejet.

GUVERNER NARODNE BANKE UMRL.

Predvčerajšnjim je umrl guverner Narodne banke g. Ljuba Srečković. Bil je šele letos izvoljen za guvernerja. Pokojnik, ki je bil star 67 let, je že dolgo bolehal na sladkorni bolezen. Vsled tega je znani dunajski specialist dr. Gustav Singer, ko je preiskal Radića, obiskal tudi g. Srečkovića. Smrt je nastopila vsled komplikacij španske bolezni. Vest o njegovi smrti je napravila težek vtis v vseh gospodarskih krogih, v katerih je bil znan kot eden naših najboljših narodnih gospodarjev in finančnih strokovnjakov. Povodom njegove smrti se je vršila komemorativna seja upravnega odbora Narodne banke pod predsedstvom viceguvernerja Bajlonija. Namesto venca so darovali invalidskemu udruženju 25.000 Din. — Pokojni Ljuba Srečković se je rodil v Branovini v valjevskem okrožju kot sin ugledne rodbine. Gimnazijo je absolvirал l. 1880. v Beogradu in nato pravno fakulteto. Kot najresnejšega kandidata za nasledstvo forsirajo sedanjí vladni krogi dosedanjega finančnega ministra dr. Bogdana Markovića.

* * *

ZVIŠANJE PRISPEVKOV ZA BOLNIŠKO ZAVAROVANJE.

Minister za socialno politiko je na podlagi sklepa ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odobril zvišanje prispevkov za bolniško zavarovanje in to za urade, kateri so letna poslovanja zaključili z deficitom. Takih uradov je zaenkrat 13. Tudi za Trgovsko društvo »Merkur« v Zagrebu se zvišajo prispevki. Nevarnost zvišanja prispevkov grozi vsem uradom, kateri bi v svojem poslovanju ne mogli vzdržati ravnotežja. Zato je važno, da tudi Slovenija budno pazi na problem zavarovanja. Zlasti je važno redno plačevanje prispevkov. — Prispevki so bili zvišani od 6 na 7%, odnosno od 6 na 6,5% in to od 1. julija 1928 dalje.

* * *

NARAŠČAJOČI DEFICIT V NAŠIH DRŽAVNIH FINANCAH.

Generalna direkcija državnega računovodstva je objavila izkaz državnih dohodkov za februar. V tem mesecu so znašali državni dohodki 814,6 milijona dinarjev (napram 917,4 v januarju, 907 v decembru, 1028 v novembru, 1076,2 v oktobru in 899,1 v septembru), dočim so državni izdatki v tem mesecu znašali 995,2 milijona Din. Državni izdatki so bili torej v tem mesecu za 180,7 milijona Din večji kakor dohodki. Skupni državni dohodki v prvih 11 mesecih preteklega finančnega leta so znašali 10.074,1 milijona Din, tako da je skupno z deficitom v februarju narasel primanjkljaj državnih financ prvih 11 mesecev preteklega finančnega leta na 417,9 milijona Din.

* * *

ITALIJANSKO-AMERIŠKI KAPITAL.

V Rimu ustanovljajo italijansko ameriško družbo, ki vzbuja vsled svojega ogromnega kapitala veliko pozornost v vsej Evropi. Gre za družbo **Italian Superpower Corporation**. Ta družba namerava nakupiti delnice italijanskih elektrarn in na ta način nuditi tem družbam velike vsote denarnih sredstev. Družbo sta ustanovila dva newyorška bančna zavoda. Razentega so udeležene italijanske elektrarne družbe in pa največja italijanska banka, namreč Banca Commerciale Italiana. Akcijska glavnica znaša 33 milijonov dolarjev. To ni prva investicija ameriškega kapitala v italijanski elektrarniški industriji. Ravno nekatere izmed teh elektrarn, ki hočejo zdaj prodati del svojih delnic, imenovani družbi, so že prej dobile večja ameriška posojila v znesku najmanj 35 milijonov dolarjev. V poštev pridejo pa še druga sredstva, ki so jih dobili indirektno iz Amerike. Lahko računamo, da je v italijanski elektrarniški industriji investiranih najmanj 80 milijonov dolarjev ameriškega kapitala.

* * *

J. L.:

Naš trgovski naraščaj na obali Jadrana.

(Konec.)

Vzeli smo slovo od teh krajev, čas je hitel, v luki Splita je že čakal parobrod, da nas ponese ob dalmatinski obali na Sušak. In že smo ob 8. uri zvečer hiteli po splitskih ulicah na obal, kjer se je v pristanišču zbiralo ljudstvo, domačini in potniki. Stopili smo na krov mogočne ladje »Zagreb«, marsikdo prvičkrat v svojem življenju. Točno ob 9. uri zvečer je ladja dvignila sidro, počasi so popustile vrvi, tla so se zamajala in parnik se je premaknil ter se počasi obrnil ven iz luke proti zapadu na širno morje. Dolgo smo mahali z robcí mestu v slovo, sloneč na ograji. Nepopisen pogled se je nujil našim očem, ko je Split, razsvetljen po sto in sto lučkah, polagoma izgineval in so mogočne palače tonile v noč. Še dolgo pa je kazala svojo ožarjeno fasado mogočna Dioklecijanova palača... Trudni in prevzeti od solnčne vročine so nato dijaki poiskali mesta, kakor je kdo vedel in znal, in kmalu so pospali od napora. Ob 4. uri zjutraj, že ko se je daniilo, smo hiteli mimo Zadra, ki je še spal v globokem snu. Zdelo se nam je, da počiva na obali zvezan suženj, ki, izmučen in strt pričakuje smrti in ugonobljenja. V krasnem jutru se je sedaj odkrivala pred našimi očmi vsa panorama zgornjega Jadrana. Otok za otokom se je vrstil mimo nas, a na kopnem nas je spremljal mogočni Velebit. In vso to sliko so še dopolnjevale slikovite ribiške ladje z razpetimi jadrí, lepi, beli galebi in delfini v morju, ki so vzbujali potnikom mnogo zanimanja. Že smo vozili mimo Krka, kjer smo opazili na obali najpriljubljenejša kopališča Ljubljancanov, Krk, Aleksandrovo, Omišalj itd. Končno se nam je odprl pogled na ves reški zaliv in pred nami je ležal ta morski kotiček v vsej veličini in lepoti. Krasna panorama! Učka gorja na levi, v daljavi Javornik in Risnjak, a na desni lepa Velika in Mala Kapela! Res, cel amfiteater! A bregovi so posuti z vasicami, na morskem obrežju pa leže lepi kraji Lovrana, Opatija, Voloska, Reka, Sušak, Bakar itd. Sama letovišča. Nepozabna nam ostane slika, ko smo vozili v zaliv Sušaka ter se je končno ladjin trup naslonil na pomol in obstal.

Sirene ladij in zvonovi so oznanjali, da je poldan, ko smo zapuščali ladjin krov, kjer smo užili toliko naravne lepote, kolikor je ne more zlepa nuditi slična vožnja; saj smo prevozili najbolj členovito dalmatinsko in hrvaško obal, katero občudujejo tudi vsi inozemski potniki in letoviščarji. Na vrtu gostoljubne restavracije »Kosovo« smo kosili in se nato odpočili. Popoldne smo se nato kopali v novozgrajenem kopališču, da smo se osvežili, kajti sonce je žgalo neusmiljeno. Proti večeru, ko je vročina malo ponehala, smo si hitro ogledali znamenitosti Sušaka, nato pa smo odšli na Trsat, odkoder smo uživali lepoto celotnega pogleda na Kvarner. Od tu smo šele lahko razmotrivali velik gospodarski pomen Sušaka za našo državo in veliko konkurenco, ki jo dela Reki. Saj smo sklepali iz velikanskih zalog lesa, ki polnijo našo obal ob Brajdici, da se na Sušaku razvija promet, ki procentualno daleč prekaša promet sosednje Reke. Tu, na naši strani, polna skladišča, v pristanišču vrvenje in promet, a tam, preko meje, praznina in mir, katerega obmorsko mesto najhujše sovraži. — Samo nekaj imajo Italijani na Reki, česar ni na Sušaku; to je zabavišče z vrtiljaki, odkoder so prihajali zvoki avtomatov celo popoldne in nekako izzivali »Balkance«. No, pa bivalce Sušaka se nad tem nič ne razburjajo, čeprav so vrtiljaki tik meje, saj vedo, da rabijo Rečani v svrhu pomirjenja živcev gotovih injekcij, ker pač drugačnih Rim ne more in noče dati. Izletniki so spoznali, da bo potrebno še mnogo truda in napora, a tudi prevdarnega in ekonomičnega gospodarstva, ako hočemo, da bo postal Sušak resnično resen konkurent Reke in mogočno izhodi-

šče pomorskega prometa za severni in zapadni del naše države.

Ko smo si ogledali še romarsko cerkev na Trsatu in znamenitosti Frankopanskega gradu, smo odšli počasi v mesto, uživajoč krasen pogled na Kvarner pri večerni razsvetljavi. Večerni brzovlak nas je nato odpeljal proti Karlovcu. Še zadnji pogled na obmorske kraje, na migljajoče lučke, izdajajoče naselbine, na modro morje — in zavili smo v Liko, v kraško kamjenje.

V ponedeljek zjutraj je nas končno pripeljal dolenski vlak zdrave, srečne in zadovoljne, čeprav jako trudne, v belo Ljubljano. Tu sedaj obujajo dijakí spomine in šele sedaj spoznavajo veličino naše države, ko so se enkrat na licu mesta prepričali o njeni lepoti in premoženju, a tudi o njeni važni vlogi v bodoči mednarodni trgovini.

Da je to poučno potovanje tako srečno uspelo, gre zasluga v prvi vrsti gg. trgovcem, ki so s svojo uvidevnostjo omogočili dijakom dvainpol-dnevni dopust, da so bili lahko odsotni 4 dni. Gg. trgovci se pač zavedajo, da se mora obzorje našega trgovskega naraščaja razširiti, da bo enkrat kos veliki konkurenci v mednarodni trgovini, in da se bo trgovina pri nas počasi dvignila na ono višino, ki jo zavzema drugje. V enaki meri gre zasluga i Gremiju trgovcev v Ljubljani, ki je s svojo naklonjenostjo omogočil in uredil vse važne podrobnosti ekskurzije. Končno so mnogo pripomogli k uspehu tudi razni splitski faktorji, ki so nudili vse, da smo se v Splitu počutili kot doma in da smo v par dneh spoznali vse znamenitosti tega našega največjega in najlepšega obmorskega trgovskega mesta.

Za zabavo in kratek čas pa je skrbel vedno veseli, humorja polni Penišek, ki na vsej dolgi vožnji ni kazal utrujenosti in ne slabe volje. Hvala vsem!

Velike fuzije v jugoslovanskem bankarstvu.

Med vojno in po vojni se je ustano-vilo nebroj bank. Razni denarni zavodi so rasli kakor gobe po dežju. Prav tako hitro so pa tudi izginjali. Žal, da so bili med temi tudi zavodi, ki so obetali kar največ, ki so pa postali žrtve nepremišljene gospodarske in strankarske politike.

Dandanes pa čas zahteva vse kaj drugega. Razmere na gospodarskem polju se z neverjetno hitrostjo izpreminjajo. Gospodarstvo kaže povsod znake združevanja. In tako se tudi kapital združuje ter mednarodno organizira, ker le na ta način more zadovoljiti vsem zahtevam časa.

In tako se je tudi v našem jugoslovanskem bankarstvu pojavila težnja. Nočemo govoriti o postanku Jadransko-podunavske banke, tudi ne o fuziji Ljubljanske kreditne banke s Trgovsko banko, pač pa hočemo omeniti nekatere novejšje fuzije.

Meseca marca letošnjega leta sta se združili Hrvatska eskomptna banka (akcijski kapital 130 milijonov dinarjev) in pa Hrvatsko-slavonska deželna hipotekarna banka (akcijski kapital 60 milijonov dinarjev). Kapital tega novega zavoda, ki se imenuje Jugoslovanska eskomptna in hipotekarna banka, znaša 116 milijonov dinarjev, rezerve pa 42 milijonov dinarjev. Pri Hipotekarni banki je interesirana Wiener Bodenkreditanstalt in belgijski Solway-koncern, pri Hrvatski eskomptni banki pa londonsko Anglo - international banka. Nadalje nam je znano, da imata pri Bosanski banki Wiener Bodenkreditanstalt in pa belgijski Solway-koncern odločilno besedo, pri agrarni in komercialni banki pa Jugoslovanska eskomptna in hipotekarna banka, peštanska Ogrska komercialna banka, Češka bančna unija v Pragi, Lazard and Brothers, Ephrussi and Co. v Londonu, ki so komanditi berlinske Diskontogesellschaft.

Zadnje dni so pa ravnateljstva Jugoslovanske eskomptne in hipotekarne banke d. d., Zagreb, Bosanske banke d. d., Beograd, in Agrarne in

komercialne banke d. d., Beograd-Sarajevo, soglasno sklenila izvesti fuzijo teh treh bank.

Ta ravnateljski sklep bodo predložili izvanrednemu občenemu zboru vseh treh bančnih zavodov, ki se bo vršil 22. julija t. l.

Delničarji Bosanske banke in Agrarne in komercialne banke bodo v zameno za vsakih 100 Din nominalne svojih dosedanjih delnic dobili 100 dinarjev nominalne novih delnic.

Novi zavod se bo imenoval Jugoslovanska udružena banka d. d.

Nova banka bo razpolagala z delniško glavnico 175.000.000 dinarjev in razen tega s 50.000.000 dinarjev rezerv. Ta banka bo ena izmed največjih bank v Jugoslaviji.

S to fuzijo se bo združilo 116 milijonov dinarjev Jugoslovanske eskomptne in hipotekarne banke, 30 milijonov dinarjev Bosanske banke in 25 milijonov Agrarne in komercialne banke.

Vse tri fuzijonirane banke so imele koncem leta sledeče vloge na knjižice: Hipotekarna banka 70,8, Agrarna in komercialna banka 36, Hrvatska eskomptna banka 42 in Bosanska banka 41 milijonov dinarjev. Terjatve so znašale: pri Hipotekarni banki 214,08, pri Bosanski banki 103,2, pri Agrarni in komercialni banki 84,8 in pri Hrvatski eskomptni banki 172 milijonov dinarjev. Skupno znaša torej kapital 1675 milijonov, vloge okroglo 550 milijonov, terjatve pa okroglo 575 milijonov dinarjev. — Tuja sredstva znašajo torej skupno okroglo 1125 milijonov dinarjev. Omenimo naj še, da znaša glavnica Prve hrvatske štedionice 75 milijonov, Jugoslovanske banke 100 milijonov in Jugoslovanskega bančnega zavoda 100 milijonov dinarjev. Vloge Prve hrvatske štedionice znašajo 1493, Jugoslovanske banke pa 370 milijonov dinarjev, terjatve prve znašajo 540, druge pa 460 milijonov dinarjev. Tako bo Jugoslovanska udružena banka največji jugoslovanski denarni zavod, kar se tiče lastnih sredstev.

R. Š.

Ljubljanska borza.

Tečaj 27. junija 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	22:87	22:93
Berlin 1 M	13:57	13:60
Bruselj 1 belga	—	7:9375
Budimpešta 1 pengő	—	9:9135
Curij 100 fr.	1093:80	1096:80
Dunaj 1 šiling	7:9875	8:0175
London 1 funt	—	277:25
Newyork 1 dolar	56:71	56:91
Pariz 100 fr.	—	223:45
Praga 100 kron	168:—	168:80
Trst 100 lir	297:90	299:30

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za politični okraj Slovenjgradec in Prevalje. Načelstvo gremija trgovcev v Slovenjgradu obvešča vse svoje člane, da je od 1. julija 1928 naprej vsak petek od 14. do 17. ure popoldan uradni dan za sprejemanje strank v pisarni gremija trgovcev v Slovenjgradu. Ako je pa v petek praznik, potem je uradni dan za sprejemanje strank prejšnji dan (četrtrek). Na uradnih dnevih bo sprejemal stranke načelnik gremija Janko Klun osebno. — Načelstvo gremija.

Trgovina.

VII. Mednarodni sejem v Solunu se vrši od 16. septembra do 30. septembra 1928.

Velesejem v Osijeku se vrši od 5. do 15. avgusta 1928.

Dolžnost vsakega zavednega trgovca je, da pridobi vsaj enega naročnika na »Trgovski list«!

Carina.

Carinski posrednik za Dravograd-Meža. Josip Smoković, carinski posrednik, je otvoril z dovoljenjem ministrstva financ carinsko posredniško poslovalnico v Dravogradu, na kar se opozarjajo vsi trgovci in industriji, ki izvažajo, od nosno uvažajo razno blago preko carinarnice Dravograd-Meža.

Promet.

Českoslovaške železnice so znižale prevozne tarife za železni material, namenjen za zgradbo železnice v Jugoslaviji. Iz Prage poročajo, da so českoslovaške železnice dovolile znižanje prevoznih tarifov za železniški material, ki se pošilja iz gotovih českoslovaških železniških postaj neposredno v Jugoslavijo in je namenjen za zgradbo državnih železnic. Transporti morajo znašati najmanj 5000 ton letno.

RAZNO.

Jugoslavija in avstrijski izvoz železa. Wilhelm Rieder, ravnatelj tvrdke Styria-Eisenwerke A. G., je podal zelo značilno izjavo dopisniku lista »Neues Wiener Journal«. Med drugim pravi: »Glavna eksportna dežela je za nas prej kakor slej Jugoslavija, čeprav tudi Švedska mnogo uvaža. Švedska, ki ima vendar najboljši material, rada kupuje avstrijske izdelke, v kolikor gre za specialne vrste. Spričo velike nemške in angleške konkurence je pa dobiček zelo majhen. Jugoslavija je svoj čas dovolila za štajersko fino pločevino znižano carino, ki

jo bodo na novih gospodarskopogodbenih pogajanjih težko anulirali. Če pa Jugoslavija vendarle dobi nameravano dolarsko posojilo, tedaj bo to v doglednem času učinkovalo tudi na avstrijski izvoz. Z denarjem iz tega posojila bi namreč izgradili železarne v Zenici. O tem projektu se že nekaj časa pogajajo s Krupom in Armstrongom. Če pride Zenica pod nemško upravo, bi se dalo podjetje v veliki izmeri izgraditi. Od reorganizacije, ki se seveda ne more izvršiti od danes na jutri, marveč tekom najmanj treh let, je odvisno, v koliko bo trpel avstrijski izvoz. Dosedaj je Zenica letno producirala 2400 vagonov železa v palicah in tračnic. Nove investicije bi pa omogočile tudi izdelovanje fine pločevine, vsled česar bi Jugoslavija na tem polju postala samostojnejša. Vendar bodo pa najbrže predvsem izdelovali streljivo, da so za primer jugoslovansko-italijanskega konflikta neodvisni od sednjih držav.

Posvetovanje nasledstvenih držav o predvojnih dolgovih. Na rimski konferenci o predvojnih dolgovih je reparacijska komisija predložila nasledstvenim državam kompromisni predlog, o katerem naj se države izjavijo tekom treh mesecev. Da se sporazumejo o skupnem postopanju na novi konferenci, ki se bo najbrže vršila meseca septembra, se bodo v kratkem vršila posvetovanja zastopnikov nasledstvenih držav. Ta konferenca se bo vršila koncem julija ali začetkom avgusta na Dunaju.

Priprave za desetletnico osvobođenja na Češkem. Kakor poročajo iz Prage, se

vrše pogajanja, da se povodoma desetletnice českoslovaške republike dne 28. oktobra t. l. odstranijo vsa nasprotja med češkimi politikami. Predvsem naj se zmirijo: Masaryk in Kramář, Střebrny in Klobač ter Beneš, Hodža in Beneš ter Hodža in Šrobar. Ob desetletnici hočejo vse osebne sovražnosti pokopati. Stopiti hočejo pred narod ravnotako edini kakor leta 1918. In pri nas? Pri nas se pripravljamo na obletnico z najustudnejšimi atentati, ki jih pozna zgodovina kulturnih narodov.

Veliki dobički trusta za vžigalce. Ameriška posestrima švedskega trusta za vžigalce, International Match Comp., konstatira v svojem poročilu, da se je prodaja v Ameriki kakor tudi na drugih trgih zelo zvečala. Tudi čisti dobiček je večji, namreč 16.600.000 dolarjev na pram 14.600.000 dolarjev lani. Izplačali bodo 3.200.000 dolarjev dividende.

Srečni ameriški davkoplačevalci. Ameriški finančni minister Mellon je sporočil, da bo davčno leto, ki poteče 30. junija, zaključilo s prebitkom 400 milijonov dolarjev. V isti dobi so znižali državno posojilo za en milijon dolarjev.

Francoski izvoz nazaduje. Maja meseca je izvoz Francije nazadoval od 4291 milijonov frankov meseca aprila na 3985 milijonov frankov. Ker se je uvoz tudi znižal na 4051 milijonov frankov, znaša deficit 66 milijonov frankov. Nazadovanje izvoza se ne nanaša na surovine, marveč na celofabrikate. Prav posebno je nazadoval uvoz tekstilnih surovin in izvoz tekstilnih izdelkov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. julija t. l. ponudbe glede dobave mehkega lesa, hrastovih plohov in 1500 komadov umetnega strešnega škrlja. — Saobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. julija t. l. ponudbe glede dobave cinkove bele barve in minija v prahu. — Mašinsko odeljenje državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. julija t. l. ponudbe glede dobave mehkih desk, 2200 kg šamotne moke in 2000 komadov šamotne opeke. — Direkcija državnega rudnika v Vrdniku sprejema do 5. julija t. l. ponudbe glede dobave 150 kg usnja za podplate in 500 kg pocinkane žice. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave 1 motorja. — Direkcija državnega rudnika Kakanju sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave stroja za izdelovanje ledu. — Direkcija Državne železarne Vreš-Majdan sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg mila za pranje.

Prodaje. Dne 10. julija t. l. se bo vršila pri Komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani ofertalna licitacija glede prodaje raznih odpadkov. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.) Dne 10. julija t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagišču v Zemunu ofertalna licitacija glede prodaje raznih cunaj, bombaža itd. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Obče odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. julija 1928 ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. julija t. l. ponudbe glede dobave umetnega strešnega škrlja. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 7. julija t. l. ponudbe glede dobave desk. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 22. junija je bilo pripeljanih 178 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 115—125 Din; 7—9 tednov 180 do 250; 3—4 mesece 350—440; 5—7 mesecev 460—500; 8—10 mesecev 550—650; 1 leto 1000—1200 Din. 1 kg žive teže 10—12.50 Din; 1 kg mrtve teže 15—16 Din. — Prodalo se je 136 komadov.

LIKERJE

Medicinalni Cognac, Jajčni-Cognac, Rum, Jamalka-Rum, Pelinkovec, Silvevko, Trophovec, Sadjevec, Brinjevec, Vermut-vino, Malinovec in neoslajeni Malinov sok (Succus), Rumosol in Špirit, v najboljši kakovosti in po najnižji ceni priporočam.

„ALKO“

družba s o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE „UNION“ LJUBLJANA

Telefon :
Ljubljana 2310 in 2311

Telefon :
Maribor številka 23

Pivovarna in sladarna.

**Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I.,
poštni predal 45.**

Podružna pivovarna (pr. T. Götz) v Mariboru priporoča svoje
izborne izdelke in sicer :

**SVETLO IN ČRNO EKSPORTNO PIVO
V SODIM IN STEKLENICAH.**

Pekovski kvas (drože). — Čisto rafinirano žganje.

Pivovarna Union Ljubljana. Brzjavljavi : Pivovarna Union Maribor.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani
priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. — Raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki
na razpolago!

* SALDA - KONTE *

STRACE - JOURNALE

ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

Brzjavljavi: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon šte. 2263.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

TRG.-IND. D. D.

**TISKARNA
MERKUR**

Ljubljana

Gregorčičeva ul. 23

se priporoča za tisk
vsakovrstnih tisko-
vin za trgovino, obrt
in industrijo ter za
urade, društva i. t. d.

Lastna

KNJIGOVEZNICA

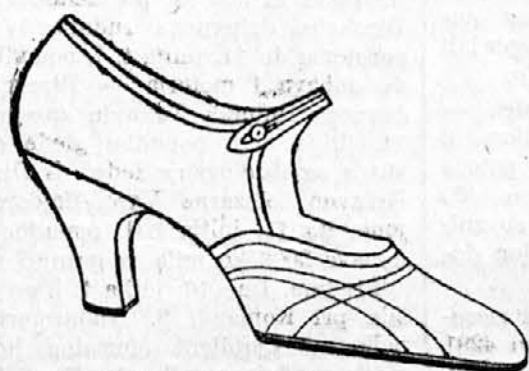
Telefon 2532

**Motvoz
Grosuplje**

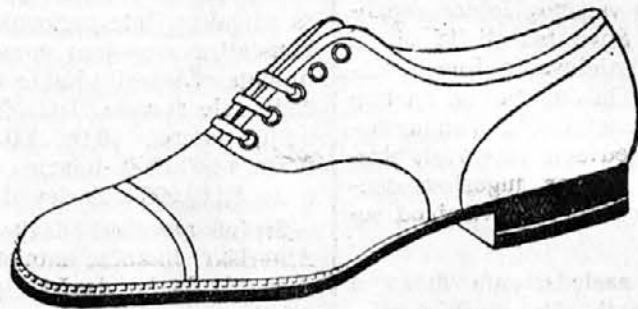
domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

UDOBNOST VSEM

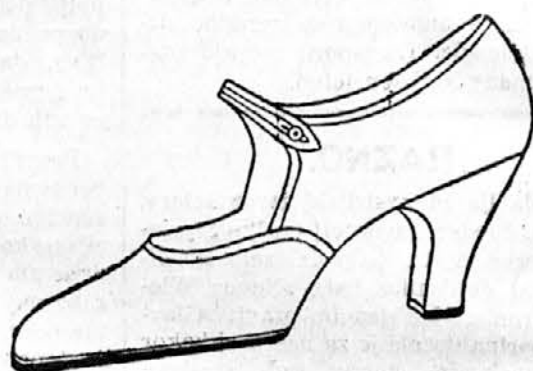
Vrsta 4155-10225. Ženski čevlji iz najboljšega lanenega platna v sivi, beli ali drap barvi . . .

Din 85⁻

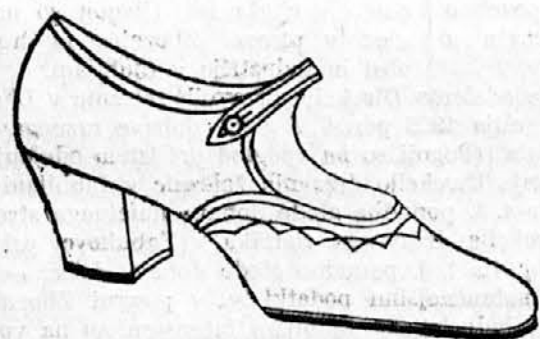
Vrsta 1137-10902. Moški čevlji iz najboljšega angleškega platna, sivi ali beli

Din 129⁻

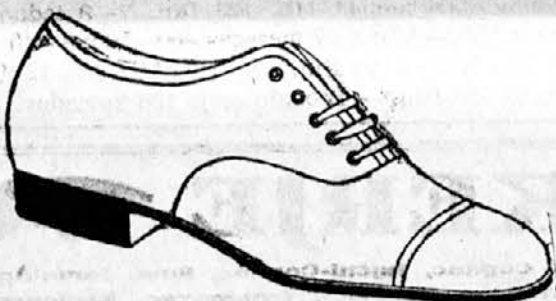
Vrsta 4155-12202. Ženski čevlji iz lanenega platna brez okrasa, samo v sivi barvi

Din 85⁻

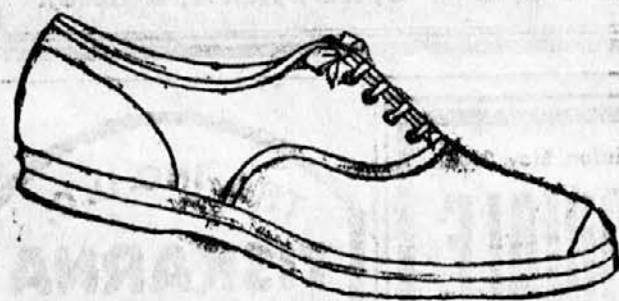
Vrsta 6145-10635. Ženski čevlji iz lanenega platna z nizko peto, sivi, beli ali beš

Din 85⁻

Vrsta 3135-60702. Ženski čevlji z nizko peto za starejše dame, črni ali sivi

Din 85⁻

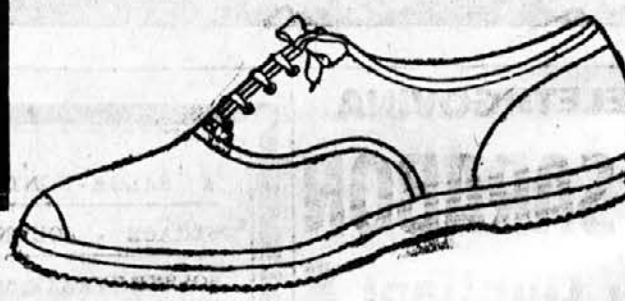
Vrsta 4138-10076. Teniški čevlji z vulkaniziranimi podplati iz sive gume za gospode za dame

**Din 99⁻
Din 89⁻**

Vrsta 9143-10708. Elegantni platnени čevlji za otroke in deklice št. 26-30 št. 30-35 št. 36-39

**Din 59⁻
Din 69⁻
Din 79⁻**

Vrsta 4138-20079. Čevlji za vsakogar, za udobnost, za sport, za izlet in dnevno uporabo. V vseh velikostih in barvah, beli, sivi in črni. Moški in ženski za otroke

**Din 69⁻
Din 49⁻**

Te čevlje dobite razen v naših podružnicah tudi pri sledečih tvrdkah:

JULIUS HAUS, ODZACI
MILIVOJ RADIN, VEL. KIKINDA
BOGDAN MISKOVIĆ, BANJALUKA
SMIL RAPIC, PRIJEDOR
MIHAJLO VIRETA, BITOLJ
S. MISKOVIĆ, ZAJEČAR
N. SPASIC, KNJAZEVAČ
A. RICHTMANN, SISAK
MATE ŽUPAN, CRIKVENICA
ANTE KOLAČEVIĆ, GOSPIĆ
ČURKO I NOVAK, VINKOVCI
JEFTIĆ I TODOROVIĆ, VALJEVO
MILOVAN RISTIĆ, SIN, ČUPRIJE
SAMUEL KLIMPEL, BRČKO
BRAČA RAJKOVIĆ, KRUSEVAC
BORISLAV ANTONIĆ, ŠABAC
BRAČA GJURIĆ, CETINJE
JOVICA SUBIĆ, SRBOBRAN
ALOJZ DROFENIK, CELJE
VILIM KOHN, NAŠICE
ZLATKO STEINER, PETRINJA
A. M. ALTARAC, JAJCE
STIPAN DELIĆ, MAKARSKA
A. ARBANAS, VIROVITICA
MAVRO HAAS, S. POŽEGA
R. JEZDOVIĆ, UZICE
JOSIP MILLER, NOVA GRADISKA
LAZAR BALOBANOVIĆ, ŠTIP
ČIRA KALKAŠLIJEVIĆ, STRUMICA
ANDRIJA MADOKIĆ, STARI BAR

Rata